

U prosincu 2016. godine pravobraniteljici za osobe s invaliditetom Ministarstvo financija, Carinska uprava uputila je na mišljenje **Nacrtr prijedloga Pravilnika o posebnom porezu na motorna vozila**. Pravobraniteljica je dala sljedeće prijedloge:

Članak 3.

(1) Motornim vozilom posebno prilagođenim za prijevoz osoba s invaliditetom smatra se motorno vozilo koje je prilagođeno na način da u njega invalidska kolica, **odnosno drugo srodno ortopedsko pomagalo namijenjeno prijevozu i transportu** može ući putem rampe ili lifta i u koje je ugrađen mehanizam za njihovo pričvršćivanje radi osiguranja stabilnosti.

Obrazloženje: Osim invalidskih kolica osoba može koristiti i drugo odgovarajuće pomagalo za prijevoz poput posebno izrađene stolice ili pak osobe koje se zbog invaliditeta ne mogu posjedati već se mogu prevoziti zajedno s krevetom odnosno prilagođenim ležajem.

(2) Osim motornog vozila iz stavka 1. ovoga članka, motornim vozilom posebno prilagođenim za prijevoz osoba s invaliditetom smatra se i motorno vozilo za koje je rješenjem nadležnog carinskog ureda utvrđeno da ispunjava uvjete propisane ovim Pravilnikom i:

1. čija se tehnička prilagodba odnosi na:

a) upravljački mehanizam koji je posebno prilagođen za upravljanje od osoba s invaliditetom od najmanje 80% tjelesnog oštećenja donjih ekstremiteta ili

Prijedlog izmjene: U točki 1 podtočka a, predlažemo utvrđivanje najmanje 60 % oštećenja donjih ekstremiteta.

Obrazloženje: Ovim bi se prijedlogom izjednačio ovaj pravilnik s Pravilnikom o znaku pristupačnosti, a time bi se obuhvatile i osobe koje npr. zbog gubitka jedne noge ili gubitka njezine funkcionalnosti ne mogu koristiti motorno vozilo bez posebno prilagođenog mehanizma. Ovakav prijedlog sadrži kumulativno dva kriterija – uz postotak od 60 % oštećenja donjih ekstremiteta uvjet je i upravljački mehanizam za upravljanje od osobe s invaliditetom.

b) prilagodbu mehanizma za pričvršćivanje djece s težim smetnjama u razvoju (teža tjelesna ili mentalna oštećenja ili teže psihičke bolesti zbog kojih dijete ne može samostalno izvoditi aktivnosti primjerene djetetovoj dobi i koja ovise o pomoći druge osobe, pri čemu je utvrđena prijevka potreba stalne pomoći i njege druge osobe u punom opsegu, **odnosno teži ili teški invaliditet**

Prijedlog dopune: U točki 1 podtočka b, smatramo potrebnim dodati da se odnosi i na osobe kod kojih je utvrđen teži ili teški invaliditet

Obrazloženje: Navedeno predlažemo da bi se olakšala primjena odredbe u slučajevima kada se status osobe s invaliditetom utvrđuje upravnim aktom temeljem Zakona o socijalnoj skrbi ili drugim posebnim propisima

2. čija prodajna kao novog motornog vozila, odnosno čija tržišna cijena kao rabljenog motornog vozila na hrvatskom tržištu nije viša od 100.000,00 kuna, što ne uključuje vrijednost izvršenih prilagodbi

3. koje se stječe najviše jednom u pet godina i

4. čija snaga motora nije veća od 75 kilovata (kW).

Prijedlog: Predlažemo brisati točke 2. i 4.

Obrazloženje: Napominjemo da osobe s invaliditetom i roditelji djece s težim razvojnim smetnjama nemaju izbora pri kupnji već su ograničene na kupnju vozila izvan predloženih gabarita. Vozila namijenjena prijevozu osoba s invaliditetom su najčešće vozila koja zbog nosivosti i mogućnosti prijevoza invalidskih kolica i drugih pomagala i opreme moraju imati snagu motora (kW) veću od 100 čija je cijena gotovo uvijek viša od 100.000 kn (bez izvršenih prilagodbi).

(3) Rješenjem nadležnog carinskog ureda utvrđuje se da:

a) motornim vozilom iz stavka 2. točke 1. podtočke a, može upravljati osoba s invaliditetom od najmanje 80% tjelesnog oštećenja donjih ekstremiteta i na čije ime se motorno vozilo mora registrirati ili

Prijedlog: U stavku 2, točka 3, podtočka a, izmijeniti 80 % na 60 %

b) motornim vozilom iz stavka 2. točke 1. podtočke b, može upravljati roditelj ili skrbnik djeteta s težim smetnjama u razvoju, **težim ili teškim invaliditetom** i na čije ime se motorno vozilo mora registrirati.

Obrazloženje: Predloženom dopunom obuhvaćaju se i odrasla djeca (starija od 18 godina) koja više nisu u razvojnoj dobi, ali u pravnom smislu imaju status djeteta.

(4) U postupku izdavanja rješenja iz stavka 2. ovoga članka status osobe s invaliditetom od najmanje **60% umjesto 80%** tjelesnog oštećenja donjih ekstremiteta, odnosno djeteta s težim smetnjama u razvoju (teža tjelesna ili mentalna oštećenja ili teže psihičke bolesti zbog kojih dijete ne može samostalno izvoditi aktivnosti primjerene djetetovoj dobi i koja ovise o pomoći druge osobe, pri čemu je utvrđena prijevaka potreba stalne pomoći i njege druge osobe u punom opsegu, **teži ili teški invaliditet utvrđuje se na temelju rješenja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ili rješenja nadležnog Centra za socijalnu skrb kojim se priznaje pravo na doplatak za pomoć i njegu, osobnu invalidninu ili status roditelja njegovatelja.**

(5) Motorno vozilo koje se smatra motornim vozilom posebno prilagođenim za prijevoz osoba s invaliditetom ne smije se prodati ili otuđiti po drugoj osnovi, davati drugome na uporabu, zalog, najam, rabiti u komercijalne ili druge slične svrhe ili predati kao osiguranje za druge obveze bez prethodne obavijesti nadležnom carinskom uredu i plaćanja posebnog poreza, i to do isteka roka od pet godina od dana registracije motornog vozila. U prometnu dozvolu motornog vozila oslobođenog od plaćanja posebnog poreza upisuje se zabrana otuđenja.

(6) Postupanje protivno odredbama ovoga članka i/ili protivno uvjetima iz rješenja iz stavka 2. ovoga članka smatra se nezakonitom uporabom motornog vozila na području Republike Hrvatske. Obveza obračunavanja i uplate posebnog poreza nastaje na dan izdavanja rješenja iz stavka 2. ovoga članka.

(7) U smislu ovoga članka tržišnom cijenom se smatra vrijednost rabljenog motornog vozila na hrvatskom tržištu sa svim javnim davanjima, bez uključenog posebnog poreza.

Prijedlog: Brisati točku 7 s jednakim obrazloženjem kao i obrazloženje za brisanje toč 2. i 4.

Navedeni prijedlozi iz prosinca 2016. su unatoč višekratnim obrazloženjima usmeno i na sastancima djelomično prihvaćeni, a što je vidljivo u Pravilniku objavljenom 2. siječnja 2017. godine u Narodnim novinama.

S obzirom da Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom i dalje zaprima pritužbe na objavljeni Pravilnik, Ured je dao nove prijedloge te iste obrazložio usmeno na sastanku s predstavnicima Carinske uprave. Prijedlozi su se odnosili na sljedeće:

Članak 3.

(1) Motornim vozilom posebno prilagođenim za prijevoz osoba s invaliditetom smatra se motorno vozilo koje je prilagođeno na način da u njega invalidska kolica ili drugo srodno ortopedsko pomagalo namijenjeno prijevozu i transportu (npr. posebno izrađena stolica, krevet ili ležaj) mogu ući putem rampe ili lifta i u koje je ugrađen mehanizam za njihovo pričvršćivanje radi osiguranja stabilnosti.

Prijedlog: Na kraju rečenice u članku 3. stavku 1. dodati: „Na vozila iz ovog stavka ne odnose se ograničenja snage motora i cijene.“.

Obrazloženje: Prijedlog dajemo zbog jasnoće primjene budući da iz predložene formulacije stavka već sada postoje nejasnoće i dvojbe o tome odnose li se točke 2 i 4 samo na motorna vozila stavka 2. ili i na motorna vozila iz stavka 1.

Članak 3.

(2) Osim motornog vozila iz stavka 1. ovoga članka, motornim vozilom posebno prilagođenim za prijevoz osoba s invaliditetom smatra se i motorno vozilo za koje je rješenjem nadležnog carinskog ureda utvrđeno da ispunjava uvjete propisane ovim Pravilnikom i: ...

4. čija snaga motora nije veća od 75 kilovata (kW).

Prijedlog: U članku 3. stavku 2. točki 4. umjesto „75 kilovata“ pisati „100 kilovata“.

Obrazloženje: Kada se radi o motornom vozilu (vrlo često vozilu tipa karavan) namijenjenom za prilagodbu mehanizma za pričvršćenje djece s težim smetnjama u razvoju ili prijevoz invalidskih kolica i/ili ostalih potrebnih pomagala / opreme - na tržištu novih ili rabljenih automobila teško se mogu nabaviti takva vozila do 75 KW.

Članak 3., st. 2. ...

(5) U postupku izdavanja rješenja iz stavka 2. ovoga članka status osobe s invaliditetom od najmanje 80% tjelesnog oštećenja donjih ekstremiteta, odnosno djeteta s težim smetnjama u razvoju utvrđuje se na temelju:

1. rješenja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje

2. nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom ili

3. rješenja nadležnog Centra za socijalnu skrb.

Prijedlog: U članku 3. stavku 2. točki 5. na kraju prve rečenice dodati: „jednog od slijedećih dokumenata odnosno javno pravnih isprava“.

Obrazloženje: Budući da već sada postojeće određenje ove točke izaziva nejasnoće i različita tumačenja od kojih je najčešće ono da se trebaju pribaviti sva tri navedena dokumenta što s razlogom izaziva negodovanje osoba s invaliditetom, smatramo upravo zbog jasnoće dopuniti navedenu točku 5. navedenim na način kako je predloženo, a kako primjena predmetne odredbe ne bi izazivala neujednačenost u primjeni.

Prijedlozi su dostavljani na temelju odredbi članka 7., 9. i 10. Zakona o pravobranitelju (NN 107/07) i prije (više puta je o navedenim prijedlozima usmeno razgovarano i pisano dostavljeno) i nakon stupanja na snagu navedenog Pravilnika. Prema zadnjim informacijama od Carinske uprave iz siječnja 2017., nove izmjene Pravilnika trebale bi uskoro nastupiti.